

GEANNOTEEERDE AGENDA RAAD ALGEMENE ZAKEN VAN 21 oktober 2025

Op dinsdag 21 oktober vindt de Raad Algemene Zaken (RAZ) plaats in Luxemburg. Tijdens deze bijeenkomst zal de Raad spreken over het Meerjarig Financieel Kader, de voortgang op vereenvoudiging van EU-wetgeving, de voorbereiding van de Europese Raad op 23 en 24 oktober, de artikel 7-procedure van Hongarije, en het aangekondigde initiatief voor het zogeheten *European Democracy Shield*. De minister van Buitenlandse Zaken is niet in de gelegenheid deel te nemen. Nederland zal worden vertegenwoordigd door de Permanente Vertegenwoordiger van Nederland bij de EU.

Meerjarig Financieel Kader

Tijdens de Raad zal een eerste bespreking over het nieuwe Meerjarig Financieel Kader (hierna: MFK) plaatsvinden. De onderhandelingen over het MFK en het Eigenmiddelenbesluit (EMB) in de ER worden gestructureerd via de zogeheten *negotiating box*, ofwel onderhandelingsdocument. Het Deense voorzitterschap streeft naar een eerste behandeling van het onderhandelingsdocument tijdens de Europese Raad (ER) in december.

In aanloop naar deze ER werkt het Deense Voorzitterschap het onderhandelingsdocument uit via drie besprekingen in de RAZ, welke zijn voorzien op 21 oktober, 17 november en 16 december. Op 30 september jl. heeft het Deense voorzitterschap het eerste deel van haar concept onderhandelingsdocument gepresenteerd inzake de horizontale elementen en de tweede pijler (Europees concurrentievermogen) van het MFK-voorstel. Tijdens de RAZ van 21 oktober zal er gesproken worden over dit eerste deel van het onderhandelingsdocument. De vormgeving van het volgend MFK biedt een kans voor de EU om huidige en toekomstige uitdagingen te adresseren en tastbare resultaten te blijven leveren voor burgers en bedrijven. Voor de welvaart en veiligheid van Nederland is de EU van essentieel belang, zeker in het huidige tijdsgewricht. Modernisering van de Europese begroting draagt hieraan bij. Het kabinet zet hierbij in op het versterken van het Europees concurrentievermogen met een sterke interne markt en inzet op onderzoek en innovatie als fundament, een stevig migratie- en asielbeleid, en veiligheid en defensie.¹ Het kabinet is echter kritisch op de voorziene stijging van de Nederlandse EU-afdrachten als gevolg van de voorstellen. Het ontbreekt volgens het kabinet aan afdoende scherpe financiële keuzes in het voorstel. Daarom zal het kabinet inzetten op een verlaging van het voorgestelde MFK waarbij de modernisering overeind dient te blijven.

Versimpeling wetgevingspakketten

De Raad bespreekt de voortgang van de Commissie en de lidstaten op het vereenvoudigen van EU-wetgeving via zogeheten 'omnibus-simplificatiepakketten'. De Commissie zal het jaarlijkse voortgangsrapport naar verwachting tijdens de Raad presenteren. Het kabinet zet sterk in op vermindering van onnodige regeldruk en verwelkomt daarom de ambitieuze agenda van de Commissie en het principe van omnibusvoorstellen als middel om regeldruk te verlagen, wetgeving te stroomlijnen en uitvoerbaarheid te verbeteren. Tegelijkertijd benadrukt het kabinet het belang van gedegen effectbeoordelingen en let het op dat beleidsdoelstellingen niet worden ondermijnd.

Vorbereiding Europese Raad d.d. 23 – 24 oktober

De Raad zal de ER van 23 en 24 oktober aanstaande voorbereiden. Op de agenda van de ER staan momenteel de Russische agressie tegen Oekraïne, de situatie in het Midden-Oosten, Europese veiligheid en defensie, concurrentievermogen en de dubbele transitie (waaronder het 2040-klimaatdoel), de problematiek rondom knellende regelgeving ten aanzien van huisvesting en migratie. De inzet van het demissionaire kabinet wordt toegelicht in de geannoteerde agenda van de ER. Nederland zal conform de in de geannoteerde agenda geformuleerde inzet interveniëren, waar opportuun, tijdens de Raad.

Artikel 7 Hongarije hoorzitting

De Raad zal Hongarije voor de negende keer horen sinds de start van de artikel 7-procedure op 12 september 2018. De artikel 7-procedure tegen Hongarije is gericht op de aanhoudende zorgen over onder meer de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, corruptie en belangenverstrengeling, ruimte voor het maatschappelijk middenveld, gelijke rechten voor minderheden, academische vrijheid en mediavrijheid, privacy en gegevensbescherming. Tijdens de hoorzitting kunnen de lidstaten Hongarije bevragen over de rechtsstaatsproblematiek die aan de procedure ten grondslag ligt.

¹ Kamerbrief kabinetsinzet voor de MFK-onderhandelingen, Kamerstuk 21 501-20, nr. 2245

Er bestaan nog altijd serieuze zorgen over de rechtsstaat in Hongarije. Daarover is uw Kamer onder meer geïnformeerd in de kabinetsappreciatie van 29 augustus jl. over het horizontale deel van het rechtsstaatrapport 2025.² Het kabinet heeft grote zorgen over de politieke beïnvloeding van de rechterlijke macht, de nalatige aanpak van (grootschalige) corruptie, gebrek aan mediapluralisme en de krimpende ruimte voor het maatschappelijk middenveld. De gezamenlijke Benelux-interventie zal opnieuw aandacht vragen voor de problematiek rondom deze thema's en Hongarije oproepen tot hervormingen.

Het kabinet vindt het van belang dat het gehele EU-rechtsstaatinstrumentarium wordt ingezet om op te treden tegen de rechtsstatelijke zorgen met betrekking tot Hongarije, waaronder via de artikel 7-procedure. Het kabinet blijft, in uitvoering van de motie Paternotte/Van Campen³, actief het gesprek met andere lidstaten voeren over de mogelijkheden om de artikel 7-procedure verder te brengen. De benodigde meerderheden om concrete stappen in de artikel 7-procedure te zetten zijn echter momenteel nog niet in zicht. Bij wijzigingen in het krachtenveld informeert het kabinet uw Kamer daarover.

European Democracy Shield

De Raad spreekt tijdens de werklunch over het aangekondigde *European Democracy Shield*, een niet-wetgevend initiatief van de Commissie dat Nederland steunt. Het kabinet ziet het beschermen van de democratische rechtsstaat tegen ongewenste buitenlandse beïnvloeding als een gezamenlijke verantwoordelijkheid en zet zich in voor het versterken van de democratische weerbaarheid in de EU. De mededeling van de Commissie hierover wordt in november verwacht. Uw Kamer wordt t.z.t. via een BNC-fiche geïnformeerd.

² Kamerstuk 21 501-02, nr. 3223

³ Kamerstuk 21 501-02, nr. 3079